

II.KÁRPÁT-MEDENCEI
KINDLER JÓZSEF-LÁNG ISTVÁN
FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS TANULMÁNYI VERSENY
FÓKUSZBAN A HULLADÉK

Első forduló
2023. MÁRCIUS 10

Feladatlap a 9-10. osztályos tanulók számára.

A tanuló neve:.....

ÚTMUTATÓ

A feladatlap megoldásához segédeszköz nem használható. Minden feladattípus előtt találsz egy megoldási útmutatót. Ezek tanulmányozása után oldd meg a feladatokat!

Az elérhető maximális pont: 70 pont

A megoldásokat **NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL** másold át az értékelőlapra! Vigyázz, mert az értékelőlapon már **nem javíthatsz!** A feladatok megoldására és a másolásra **összesen 60 perced van.**

A feladatlapot ma 16.05 óráig kell elküldened címünkre!

1. feladat

TÖBBVÁLASZTÁSOS KVÍZ

5 p

Keressz meg a helyes állítást vagy állításokat!

Figyelj jól oda, mert egy kérdéshez több helyes állítás is tartozhat!

Egy adott feladatra pont csak akkor jár, ha minden helyes állítást megtaláltál a feladaton belül.

A helyes állítás(ok) betűjeleit másold át az ÉRTÉKELŐLAPRA!

1. Melyek lehetnek az ökoturizmus formái?

- A. barlangi turizmus
- B. kerékpárturizmus
- C. lovasturizmus
- D. tömegturizmus
- E. ornitológiai turizmus

2. Melyek az egészséges táplálkozási tányér fő elemei?

- A. zöldségek
- B. gyümölcsök
- C. teljesőrlésű gabonák
- D. tejtermékek
- E. egészséges fehérjék

3. Melyek azok a műanyagok, amelyek nehezen újrahasznosíthatóak?

- A. Üdítő italos palackok.
- B. Műanyag síléc.
- C. Edények teflon bevonata.
- D. PVC ajtók és ablakok hulladéka.
- E. Műanyag bevásárlószatyor.

4. Melyek egy modern európai háztartás vízhasználatának három legnagyobb vízfogyasztó tevékenységei?

- A. mosogatás
- B. fürdés
- C. öntözés.
- D. WC öblítés
- E. mosás

5. Melyik jelenségek lehetnek kapcsolatosak a természeti katasztrófák közül a biodiverzitás csökkenésével?

- A. sivatagosodás térnyerése
- B. földrengések
- C. földcsuszamlások
- D. aszályok
- E. fajok kipusztulása

Karikázd be a helyesnek ítélt tippet és másold át az ÉRTÉKELŐLAPRA!

1. Melyik gazdasági ágazat használja a legtöbb műanyagot Európában?

- 1.) ruházati ipar
- 2.) csomagolóipar
- X.) járműgyártás

2. Az alábbi élelmiszerek közül melyik az, amelyik 1 kg-jának a termelése a legtöbb vizet igényli?

- 1.) csirkehús
- 2.) sajt
- X.) rizs

3. Mi biztosítja legnagyobb arányban a világ villamosenergia ellátását?

- 1.) fosszilis energiahordozók
- 2.) naperőművek
- X.) vízi erőművek

4. Hogyan nevezik a 1995-2009 között született generációt?

- 1.) X generáció
- 2.) Y generáció
- X.) Z generáció

5. Melyik óceánon úszik a Magyarországnál 15-ször nagyobb szélességet?

- 1.) Csendes-óceán
- 2.) Indiai-óceán
- X.) Atlanti-óceán

6. Mi jellemezte Magyarországon, az elmúlt három évtizedben, az egy főre jutó vízfogyasztást?

- 1.) növekedett
- 2.) nem változott
- X.) csökkent

7. Mekkora a kapacitása a Pakson 2019-ben felavatott naperőműnek?

- 1.) 20,6 MWe
- 2.) 25,4 MWe
- X.) 12,0 MWe

8. A felsoroltak közül melyik háztartási tevékenység igényli a legtöbb vizet?

- 1.) kádban való fürdés
- 2.) takarítás
- X.) főzés

9. Melyik energiahordozóból használták a legtöbbet 2019-ben?

- 1.) gáz
- 2.) olaj
- X.) megújulók

10. Melyik folyón építették meg a világ legnagyobb vízierőművét?

- 1.) Jang-Ce
- 2.) Volga
- X.) Mississippi

11. Melyik országban a legtöbb az 1 munkaóra jutó bérköltség?

- 1.) Bulgária
- 2.) Magyarország
- X.) Csehország

12. Melyik fosszilis energiahordozóból rendelkezünk a leghosszabb időre elegendő készlettel?

- 1.) szén
- 2.) földgáz
- X.) kőolaj

13. A világ népességének körülbelül hány százaléka él mélyszegénységben?

- 1.) 10 százaléka
- 2.) 50 százaléka
- X.) 32 százaléka

+1. Melyik tevékenység jellemző Láng István professzor életére?

- 1.) Az etika professzora
- 2.) Környezet- Természetvédelmi Lexikon főszerkesztője
- X.) Környezetgazdaságtani és Technológiai Tanszék Doktorandusz Műhelyének vezetője

3. feladat ÖTFÉLE KAPCSOLAT, ÉGHAJLATVÁLTOZÁS**10 pont**A válaszokat másold át az **ÉRTÉKELŐLAPRA!**

ÚTMUTATÓ: A globális középhőmérséklet változásának hatása leginkább az alább felsorolt szférákban és tevékenységekben érezhető.

Feladat: A nagybetűvel jelölt szférákra, fogalmakra vonatkozó állításokat kell felismerned! Először az állítást olvasd el, és azután keresd a megfelelő szféra, fogalom betűjelét.

A helyes válasz nagybetűjét be **ÉRTÉKELŐLAPON** lévő táblázatba a megfelelő szám mellé!

A: víz

B: ökoszisztémák

C: élelmezés biztonság

D: tengerpartok

E: egészség

	24.) A gabonafélék produktivitása kezd csökkenni az egyenlítő közelében.
	25.) Emberek százmilliói növekvő víz stressznek vannak kitéve.
	26.) Akár a fajok 30%-át a kihalás fenyegeti.
	27.) Hőhullámok, áradások és aszályok miatt megnövekedett a gyermekhalandóság és a halálozás.
	28.) A szigetek egy része eltűnik a tengerszint emelkedése miatt.
	29.) Több a rendelkezésre álló víz a legtöbb trópusi és sarkkörökhöz közeli területeken.
	30.) A szárazföldi biológiai társulások, élőhelyek egyre inkább szénkibocsátókká válnak.
	31.) A gabonafélék produktivitása kezd növekedni a középső szélességi körökön.
	32.) Embermilliók tengerparti áradásokat kénytelenek elviselni minden évben.
	33.) A korallok biológiai társulása, élőhelye súlyosan veszélyeztetett azáltal, hogy vázuk fokozatosan feloldódik, pusztul.

4. feladat**IGAZ-HAMIS****7 p**

Döntsd el az alábbi fenntarthatósággal kapcsolatos állításról, hogy igaz vagy hamis.

Válaszodat **X** jellel jelöld az állítás utáni mezőben.

		IGAZ	HAMIS
1.	A mai gyerekek döntő része még a szegény országokban is hozzájut az alapfokú oktatáshoz.		
2.	Akinek sok a pénze annak rengeteg szabadideje van.		
3.	A világon minden tizedik ember napi szinten éhezik.		
4.	Európában az összes energiafelhasználás (bármilyen célra, beleértve az ipart, a háztartásokat) több mint fele megy el fűtésre.		
5.	Az óceánokban már több a műanyag, mint a hal! (tonnában)		
6.	Magyarországon az összes megújulóenergia-felhasználás nagy része tűzifa.		
7.	A közepes jövedelmű országok népességnövekedésének az üteme megegyezik a világszerte.		

5. feladat MONDATKIEGÉSZÍTÉS FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS 12 pont

ÜTMUTATÓ: Ebben a feladatban a fenntartható fogyasztásról olvashatsz egy szövegrészt.

Feladat: A hiányzó neveket, fogalmakat írd be a pontozott vonalra, illetve mellettük lévő számokat vezesd át az "Értékelő lap"-ra. A neveket, fogalmakat az alább felsoroltak közül válaszd ki és illeszd a megfelelő helyre a szövegben.

1.ökológiai, 2.túlfogyasztásról, 3.életfenntartó, 4.szenvedélybetegek, 5.fogyasztanunk, 6.tévfogyasztás, 7.boldogsághoz, , 8.szacharin, 9.ökoembléma, 10.lábnym; 11.máshogy,

Ahhoz, hogy éljünk, természetesen (21) is kell. A fenntartható fogyasztás olyan fogyasztási formát jelöl, amely igyekszik a Föld által biztosított (22) keretek között tartani a fogyasztás környezeti hatását.

(23)..... akkor beszélünk, ha fogyasztásunk mértéke már veszélyezteti a Föld

(24).....rendszerét, és egyébként lenne választási lehetőségünk

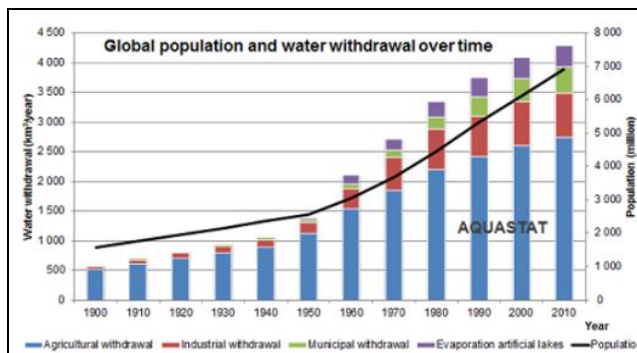
(25).....fogyasztani. A (26).....olyan fogyasztás, amely nem vezet valódi (27).....Ide soroljuk a (28).....fogyasztását.

Azt tapasztalták, hogy a (29).....kívánatossá tette a kukoricát a sertések számára. Többet ettek és gyorsabban híztak azok a sertések, akik édesítőszeret tartalmazó takarmányt kaptak.

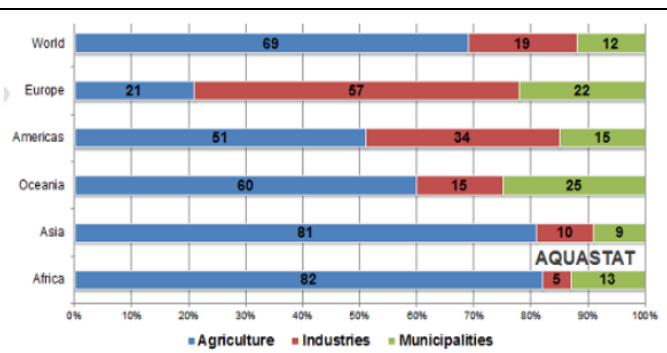
A környezetbarát termékek felismerésében gyakran segít az (30)....., amely olyan címkét jelent, amely a termék környezetbarát jellegére utal.

Nagyon gyakran az (31)..... (32) mutatóját használják a fogyasztás környezeti hatásainak jellemzésére.

6. Feladat Értelmezd az alábbi két ábra legfontosabb üzenetét a különböző kontinensek vízhasználatának a fenntarthatósága szempontjából! Válaszolj néhány mondatban az alábbi kérdésekre! Válaszodat az értékelő lapon lévő helyre írd: 8 pont

A világ lakosságának, és a különböző vízfelhasználásokra való vízkivételek növekedése 1900 és 2010 között

A vízkivételek eloszlása a különböző vízhasználati szektorok között a különböző földrészekon

1. Mi lehet a magyarázata a kontinensek közötti igen eltérő vízhasználatnak?
2. Milyen tényezők hatására változhat a vízhasználat az egyes kontinenseken a jövőben?

7.Feladat Válasszon az alábbi két téma közül egyet, és körülbelül egy oldalban fejtse ki véleményét a kiválasztott témáról: **14** pont

A./ A 90- es években nagy reményeket fűztek a bio-üzemanyagok felhasználásához. Ez csak részben teljesült. Miért nem fenntartható, és globálisan miért okozna súlyos etikai dilemmát a bioüzemanyagok nagyarányú felhasználása?

B./A nemzetközi szervezetek a globális problémák megoldását a fejlődés fenntarthatóvá tételében látják. Izgalmas kérdés, hogy mit jelent a fenntartható fejlődés? Mi az, amit folytathat az emberiség és mi az, amin feltétlenül változtatnunk kellene?

Tanuló neve: _____ Irányítószáma: _____

**I. Kárpát-medencei Kindler József –Láng István
fenntartható fejlődés tanulmányi verseny (Fókuszban a hulladék)
ÉRTÉKELŐLAP**

A feladatlapról NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL másold át a végleges válaszokat!

1. feladat **TÖBBVÁLASZTÁSOS KVÍZ** **5 p**

1.	2.	3.	4.	5.

2. feladat **TOTÓ** **14 p**

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13	14.

3. feladat **ÖTFÉLE KAPCSOLAT, ÉGHAJLATVÁLTOZÁS** **10 p**

24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.

4. feladat **IGAZ-HAMIS Írd be az „I” vagy a „H” betűt !** **7 pont**

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

5. feladat **MONDATKIEGÉSZÍTÉS, FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS** **12 pont**

21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.

6. Feladat Kontinensek eltérő vízhasználata! Kérjük a válaszát ide írja!!!

1. Mi lehet a magyarázata a kontinensek közötti igen eltérő vízhasználatnak? 4 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Milyen tényezők hatására változhat a vízhasználat az egyes kontinenseken a jövőben? 4 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.Feladat Esszé

A vagy B

13 pont

Kérjük az esszét ide írd! Terjedelme kb. 2000-2800 karakter legyen!

.....
.....

Az eredmények összesítése: A verseny zsűrije tölti ki!!!

Feladat	1	2	3	4	5	6	7	összesen
pontszám								

Elért pont: _____ pont

Helyezés: _____

Javította:..... Ellenőrizte.....